

УДК 026:378.4:004

DOI: [https://doi.org/10.18524/2707-3335.2022.1\(27\).256413](https://doi.org/10.18524/2707-3335.2022.1(27).256413)

Костирко Тамара Миколаївна,

кандидат наук із соціальних комунікацій,

директор Наукової бібліотеки,

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова,

пр. Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54007, Україна

тел.: (0512) 70 91 00 429

e-mail: tamara.kostyrko@nuos.edu.ua

ORCID: 0000-0002-4175-9975

РЕСУРСИ І СЕРВІСИ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Розглядаються трансформаційні процеси бібліотек ЗВО в умовах пандемії COVID-19, адаптація до загальної цифровізації інформаційних ресурсів, поступове поширення інноваційних форм та методів навчання, а також перехід системи наукових комунікацій в цифровий простір, Принципове завдання для бібліотекарів – вбудуватись у процес трансформації університетської освіти.

Ключові слова: пандемія COVID-19, цифрова освіта (DE), вища освіта (HE), бібліотека та інформатика (LIS), відкриті освітні ресурси (OER), сервіси університетських бібліотек

Процеси цифрової трансформації сфери вищої освіти активно розвиваються. Як наслідок, виникають нові виклики та вимоги, в яких суттєво змінюється роль університетських бібліотек [7].

Досить широко в експертній спільноті в останні роки обговорюється місце та роль бібліотек, що знаходяться під постійним тиском зміни технологічних укладів. Якщо для всіх бібліотек, незалежно від виду та галузевої приналежності, характерна адаптація до загальної цифровізації інформаційних ресурсів та перехід частини користувачів на електронне читання, то в університетах (додатково до цих процесів) відбувається поступове поширення інноваційних форм та методів навчання, а також перехід системи наукових комунікацій в цифровий простір [5].

На наших очах бібліотека вишу трансформується, розширюючи свої функції та створюючи нові сервіси.

Моніторинг публікаційної активності, мережева взаємодія та кооперація освітніх установ, реалізація науково-освітньої політики закладів вищої освіти (ЗВО). У цих та інших аспектах бібліотека є невід'ємним компонентом стратегічного розвитку університету [7].

Для досягнення визначених цілей університетські бібліотеки орієнтуються та враховують світові тренди, які впливатимуть на розвиток бібліотек у най-

ближчі роки: відкрита наука (Open Science), відкрита освіта (Open Education) та ключова роль бібліотек для реалізації цих ідей; інтенсивний розвиток та поширення інформаційних технологій (ІТ); те, що переважна більшість користувачів бібліотек – «цифрове покоління» (Digital Natives) та «цифрові громадяни» (Digital Citizen) [1].

Підтримка і розвиток інформаційної освіти, інтенсивний розвиток інформаційних технологій, збільшення інформаційних потоків, поява великого об'єму дезінформації, розширення типів і видів інформації, зміни дизайну освітнього простору, в якому пріоритетними стають цифрові ресурси, що іноді замінюють викладачів – виклики і завдання, які вирішують університетські бібліотеки в період цифрової трансформації.

Відбувається трансформація освітніх процесів, коли окрім традиційного навчання використовується: традиційне із використанням ІТ, змішане, гібридне, онлайнове.

Європейська академічна спільнота, бібліотечні фахівці та спеціалісти з інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) останнім часом провели низку заходів орієнтованих на інноваційні цифрові практики, які впроваджуються у вищих у сфері бібліотечної та інформаційної науки.

У межах проекту Erasmus+ «Цифрова освіта в умовах кризової ситуації: Час, коли немає альтернативи» «Digital Education for Crisis Situation» (DECris) представниками європейських країн – учасниць проекту було проведено дослідження, щодо розробки та прийняття ефективних та успішних стратегій стосовно цифрової освіти (DE) та відкритих освітніх ресурсів (OER) під час пандемії COVID-19. DECris – це проєкт Erasmus+ (2020-1-HR01-KA226-HE-094685), координований Університетом Осієка (Хорватія) з партнерами Stiftung Universität Hildesheim (Німеччина), Universitat de Barcelona (Іспанія), Університетом бібліотекознавства та Інформаційні технології (Болгарія) та Sveučilište u Zagrebu Sveučilišni računski centar (Хорватія) [8].

Проєкт орієнтований на інноваційні цифрові практики, які впроваджуються у закладах вищої освіти (ЗВО) у сфері бібліотечних та інформаційних наук (LIS) під час пандемії COVID-19. Перші результати проєкту DECris щодо використання цифрових методів та ресурсів навчання під час пандемії Covid-19 акцентовано на відкриті освітні ресурси (OER). Розглядалися зміст освітніх програм, використання платформ електронного навчання та цифрових інструментів, роль бібліотеки як нової платформи навчання онлайн. У межах проєкту було розглянуто напрями змін в освіті в умовах кризових ситуацій: інституційна стратегія, освітня модель для цифрової освіти, професійний розвиток викладачів, активна участь студентів, використання цифрових освітніх ресурсів, інвестиції в обладнання й інфраструктуру [8].

НБ НУК ім. адмірала Макарова, в даних умовах, скеровує свою діяльність враховуючи всі світові тренди та виклики.

Дуже актуальним під час пандемії COVID-19 та дистанційної роботи є створення та підтримка навігаційної системи орієнтації в розмаїтті інформаційних

ресурсів через сайт бібліотеки як «єдиного вікна». Сайт НБ НУК ім. адмірала Макарова (<http://lib.nuos.edu.ua/>) цілком відповідає такому критерію і надає своїм користувачам доступ до електронного каталогу, інституційного репозитарію (<http://eir.nuos.edu.ua/>), бібліографічних та вебліографічних покажчиків, тематичних списків та багато ін.

Бібліотека вже близько 20 років автоматизує свої процеси, використовуючи відоме в Україні програмне забезпечення «УФД/Бібліотека».

Щоб забезпечити перехід на якісно новий рівень обслуговування віддалених користувачів на основі сучасних інформаційних технологій та активне споживання користувачами інформаційних ресурсів, було придбано додаткові модулі для нашої бібліотечної системи «УФД/Бібліотека».

У зв'язку з переходом на нову web-версію забезпечується постійний онлайн доступ до Електронного каталогу (ЕК) (<http://ufd.nuos.edu.ua/DocSearchForm>) з усіх автоматизованих робочих місць, підключених до мережі Інтернет. У системі запроваджено засоби авторизованого доступу користувачів, завдяки яким можна отримати доступ до повнотекстових документів, внесених в наш Електронний каталог, скориставшись шифром і пін-кодом користувача. За умови авторизації користувача реалізовано можливість замовлення літератури, доступу до електронної бібліотеки, формування списку літератури, перегляду власного формуляру, списку замовлень.

Для забезпечення доступу користувачів до ЕК з мобільних пристроїв є можливість завантажити окремий програмний модуль «Android», розроблено інструкцію з установки та використання мобільного додатка LibClient, яку можна переглянути на сайті НБ в розділі «Електронні ресурси».

Під час пандемії Наукова бібліотека з метою максимально повного інформаційного забезпечення науково-дослідної та освітньої діяльності розширює доступи не тільки до власних колекцій електронних видань, а й до світових провайдерів наукових ресурсів – ліцензованих комерційних БД, інтернет-ресурсів відкритого доступу, БД науково-технічної інформації у тестовому режимі. Протягом 2020–2021 рр. науковці і студенти університету мають можливість віддалено користуватися великим спектром продуктів інформаційних систем та БД (це, насамперед, ресурси за національною передплатою наукометричних БД Scopus і Web of Science, повнотекстової наукової БД ScienceDirect, видавництва Springer Nature). Тестовий доступ до БД EBSCO, до бази даних Access Global NewsBank 2021, Електронної бібліотечної системи українського наукового видавництва «Олді+».

На сьогодні дослідження є основою сучасної університетської науки та освіти. А бібліотека, перебуваючи в центрі наукової комунікації університету, може бути включеною в усі етапи дослідження та допомагає організовувати роботу викладачам, аспірантам, докторантам і студентам таким чином, щоб вони з мінімальними витратами в пошуку ресурсів досягали кращих результатів.

Фахівці бібліотеки проводять моніторинг та аналіз наукометричних показників ефективності наукової діяльності університету, а також здійснюють кон-

сультування та навчання (семінари, тренінги тощо) з організації досліджень та поширення їх результатів [1].

Особливість роботи університетських бібліотекарів: знання організації роботи цифрових інструментів для наукових комунікацій; специфіки наукової роботи своїх установ. Для цього в бібліотеках ЗВО створюються сервіси, враховуючи потреби користувачів і тих функцій, які можливо реалізувати за допомогою БД цитувань. І тут мова йде не про трансформацію старих бібліотечних функцій – створюються й опановуються нові сервіси.

Фахівці бібліотеки активно займаються підтримкою та супроводом проєкту відкритого електронного архіву, оскільки розвиваючи ці проєкти ми працюємо в напрямку інтеграції нашого університету у світовий науково-освітній простір.

Відкритий доступ для вчених – це форма спілкування та спосіб поділитися результатами своїх експериментів та досліджень. Документи та дані відкритого доступу представляють інтерес для бібліотек та бібліотечних фахівців як ресурси наукового, освітнього та культурного значення. Через масштабне поширення електронних ресурсів відкритого доступу їх якість не завжди є однозначною, тому підготовка навігаторів дуже актуальна в діяльності університетських бібліотек. Навігатори електронних ресурсів відкритого доступу особливо затребувані для інформаційно-бібліографічного забезпечення та підтримки освітніх і наукових розробок з окремих галузей знань, тематичних досліджень. Наша бібліотека видає навігатор «Ресурси відкритого доступу» з 2013 року, в 2021 р. вийшов 9-й випуск, він користується популярністю серед науковців.

Відкритий освітній контент та відкритий доступ сприяють загальній доступності освіти та її демократизації, а також забезпечують вільний доступ до освітніх матеріалів, їх багаторазове використання, зміну та спільне використання. Відкритий освітній контент включає цілі курси, навчальні матеріали, модулі контенту, колекції, журнали та програмне забезпечення для підтримки розробки, використання та повторного використання навчального контенту [6].

Безсумнівно, ініціатива відкритого доступу є корисною для бібліотек та бібліотечних спеціалістів. Бібліотекарі НУК ім. адмірала Макарова виступають тут як консультанти, наставники, так і модератори.

В освітньому процесі університетів вже давно використовуються онлайн-курси, інтерактивні лекції, різноманітні освітні платформи, пов'язані з онлайн-навчанням. Так, багато зарубіжних університетів пропонують безкоштовні інтерактивні лекції, освітні платформи. Є очевидним: система віддаленого навчання загалом удосконалюється, стає альтернативою стаціонарній формі навчального процесу. Численні онлайн-курси в зв'язку із цим є непоганою підмогою [9].

Експерти зазначають, що процес освіти в онлайні має бути влаштований принципово інакше. Безумовно, у низці вишів має місце механічне перенесення традиційних курсів у Moodle та Zoom, але водночас є тренд на змістовну

трансформацію, запуск онлайн-магістратур, розширеного бакалаврату та персоналізацію освітніх траєкторій. Змінюється і сам освітній контент, його формат та структура. Для цифрових комунікацій всередині університету потрібна принципово інша взаємодія.

Європейською комісією з питань науки і знань ще в 2019 році розроблено Практичні рекомендації щодо відкритої освіти для вчених: модернізація вищої освіти через відкриті освітні практики. Ці рекомендації призначені для академічного персоналу закладів вищої освіти з метою допомогти їм перейти до використання відкритих освітніх практик з метою розширення участі в освіті. Ці рекомендації покликані забезпечити розуміння кожного з десяти вимірів відкритої освіти на основі OpenEdu Framework (JRC, 2016), а також показати, як науковці можуть почати використовувати OER для стимулювання інклюзії та інновацій як важливих цінностей [4].

Для створення освітнього продукту потрібна нова компетенція, пов'язана з педагогічним дизайном та новими підходами у дидактиці. На нашу думку, опанувати такі завдання та створити нові сервіси під силу бібліотеці вишу. Бібліотекарі, які чудово підбирають ресурси для дослідників, можуть те саме завдання виконувати в освітній сфері.

Кількість онлайн-ресурсів величезна, але лише в одиницях вишів вони інтегровані в освітній процес, в АБІС та електронні бібліотеки. Принципове завдання для бібліотекарів – вбудуватись у процес трансформації освіти. Модель взаємодії між структурними підрозділами вишу та бібліотекарями, які готові освоїти цю нову компетенцію, – те, над чим ми працюємо зараз.

Наукова бібліотека НУК ім. адмірала Макарова є невід'ємною ланкою в системі академічної доброчесності (АД) університету й бере активну участь в роботі всіх складових цієї системи, взаємодіє із структурними підрозділами університету з питань доброчесних практик. Представники бібліотеки є членами Групи сприяння академічній доброчесності в НУК ім. адмірала Макарова, робота якої спрямована на дотримання і просування принципів АД, попередження порушень цих принципів та етики академічних взаємовідносин серед здобувачів вищої освіти, викладачів та співробітників університету. Бібліотекою було розроблено презентацію, 2-х годинну лекцію для здобувачів освіти та тест, який проходять студенти після засвоєння матеріалу, шаблон сертифіката, який студенти отримують після успішного складання тесту, процедура його отримання була затверджена Вченою радою університету у вересні 2021 р. До того ж, 6 співробітників успішно пройшли курс з академічної доброчесності для викладачів (60 годин на платформі Прометеус). Для студентів 3, 4 курсу, магістрантів та аспірантів розроблені та проводяться протягом року низка заходів з академічного письма, базовий семінар з академічної доброчесності, навчання користуванню антиплагіатними програмами.

В умовах життя сучасних людей у цифровому просторі проблема інформаційної освіти студентів, аспірантів та викладачів є особливо актуальною. Важливо як забезпечити навчальний та науковий процеси сучасними електронними

ресурсами, так і навчити ними користуватися. Основна мета заходів з цифрової освіти – розвиток цифрових навичок викладачів, студентів та працівників університету, поширення практик застосування інноваційних технологій у навчальній, викладацькій, дослідницькій роботі та у повсякденному житті.

НБ НУК також долучилася до ініціативи Мінцифри, зареєструвалася на порталі «Дія» як хаб цифрової освіти. Хаби цифрової освіти – це місця, куди може завітати кожен громадянин, безкоштовно отримати доступ до сайту «Дія. Цифрова освіта» та пройти навчання з цифрової грамотності.

Однією із навичок цифрової грамотності є медіаграмотність. Ми маємо не тільки знати, які небезпеки несуть із собою цифрові технології та як на нас впливає інформаційний тиск. Надзвичайно важливо вміти захищатися від цих небезпек і користуватися можливостями, які надають медіа. І не тільки самим вміти, але й вчити цьому наших користувачів. Необхідно навчити молодих людей пошуку достовірної інформації, її критичній та творчій переробці з метою отримання нового знання.

Протягом 2021 року співробітники НБ НУК ім. адмірала Макарова почали перший етап дослідження медійної грамотності користувачів та розробили анкетування «Медіаграмотність студента». Цей моніторинг повинен показати рівень сформованості медіаграмотності студентів та їх безпеки у медіапросторі. Другий етап дослідження направлений на виявлення медійної грамотності науково-педагогічних працівників (НПП), проблеми, з якими стикаються наші науковці, і питання з цього приводу, які вони задають бібліотекарям – це пошук якісних фахових журналів, або журналів, що індексуються в наукометричних БД, виявлення хижацьких журналів, публікація в яких веде до втрати часу, фінансів і репутації. Після закінчення дослідження ми плануємо розробити заходи, спрямовані на підвищення медійної грамотності здобувачів освіти та НПП.

Одним із важливих напрямків діяльності Наукової бібліотеки університету є підвищення професійної компетенції бібліотечних працівників.

З кожним днем навчання онлайн стає все більше популярним, особливо в умовах карантину. Фахівці книгозбірні навчалися на медіакурсах: «Діджитал-комунікації», «Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів», «Наукова комунікація в цифрову епоху», «Культура і креативність» та опанували цифрові навички з новим сучасним форматом – освітніми серіалами Національної онлайн-платформи з цифрової грамотності «Дія. Цифрова освіта».

Незважаючи на пандемію, Наукова бібліотека започаткувала нову екоініціативу – створення екопроектів «Зелене світло нашого життя», який планується реалізувати протягом 2021–2022 рр. Співробітники НБ НУК ім. адмірала Макарова щиро сподіваються, що їх ініціативи допоможуть кожному налаштувати своє життя на «зелене світло» та бути екологічно свідомими.

Співробітники Наукової бібліотеки ставлять перед собою завдання – створення і розвиток для здобувачів освіти та науковців університету середовища,

що сприяє дослідженню, навчанню та викладанню через якісний інформаційний супровід, сервісність та комфортний фізичний і віртуальний простір. Нині це одне із актуальних завдань, тому ми вважаємо важливим повсякчас удосконалювати свої професійні здібності і займатися саморозвитком шляхом формальної і неформальної освіти.

Список використаних джерел та літератури:

1. Бруй О. Бібліотека КПІ: погляд у майбутнє / О. Бруй // Київ. політехнік. – 2016. – 29 верес. (№ 28). – С. 4.
2. Другова Е. Тренды развития образовательных технологий и трансформация академических библиотек / Е. Другова, И. Журавлёва // Унив. кн. – 2021. – № 1. – С. 38–42.
3. IFLA Trend report 2019 UPDATE [Electronic resource]. – [Et. al.], 2019. – 15 p. – Available at: <https://bit.ly/36JB2k1> (accessed: 22.03.22).
4. Inamorato Dos Santos A. Practical Guidelines on Open Education for Academics: modernising higher education via open educational practices / A. Dos Santos Inamorato. – Luxembourg, 2019. – 81 p.
5. Кулаженко В. Г. Безумный 20-й год. Библиотеки в новых условиях / В. Г. Кулаженко // Менеджмент вузовских библиотек. Библиотека в цифровой среде университета: формируем будущее сегодня : материалы 20-й Междунар. науч.-практ. конф. (Минск, 8–9 дек. 2020 г.). – Минск: БГУ, 2021. – С. 9–14.
6. Open access and open educational content [Electronic resource] // SRCE : офіц. сайт Обчислов. центру Загреб. ун-ту. – Хорватія, Загреб. – Режим доступу: <https://bit.ly/3IvuvY0> (дата звернення: 22.03.22).
7. Точка зрения: управленческий потенциал библиотеки вуза // Унив. кн. – 2021. – № 7. – С. 48–51.
8. First multiplier event and short-term joint teaching staff training on the project DECriS [Electronic resource] // SRCE : офіц. сайт Обчислов. центру Загреб. ун-ту. – Хорватія, Загреб, 2021, 23 листоп. – Режим доступу: <https://bit.ly/3D4K8of> (дата звернення: 22.03.22).
9. Халюков А. Библиотека университета 4.0: e-books, e-journals, e-media solutions / А. Халюков ; беседовала М. Ульянова // Унив. кн. – 2019. – № 7. – С. 62–65.

References

- [1]. Brui O. *Biblioteka KPI: pohliad u maibutnie [KPI Library: View to the Future]*. Kyivskiy politehnik [Kyiv Polytechnic], 2016. september 29 (no. 28), p. 4.
- [2]. Drugova Ye. Trendy razvitiya obrazovatelnykh tekhnologiy i transformatsiya akademicheskikh bibliotek [Trends Development of Educational Technologies and Transformation of Academic Libraries]. *Universitetskaya kniga. [University book]*, 2021, no. 1, pp. 38–42.
- [3]. IFLA Trend report 2019 UPDATE [Electronic resource]. – 2019. – Available at: <https://bit.ly/3kTElcG> (accessed 09.12.2021).
- [4]. Inamorato Dos Santos, A. Practical Guidelines on Open Education for Academics: modernising higher education via open educational practices. Luxembourg, 2019, 81 p.
- [5]. Kulazhanka U. G. Bezumnyy 20-y god. Biblioteki v novykh usloviyakh [Mad 20th Year. Libraries in New Conditions]. *Materialy mezhdunar. nauch-prakt. konf. «Menedzhment vuzovskikh bibliotek. Biblioteka v tsifrovoy srede universiteta: formiruem budushchee segodnya» [Proceedings of the intern. sci.-practical conf. «Management of university libraries. Library in the digital environment of the university: shaping the future today»]*, Minsk, 2021, pp. 9–14.
- [6]. Open access and open educational content [Electronic resource]. Available at: <https://www.srce.unizg.hr/otvoreni-pristup/> (accessed 09.12.2021).
- [7]. Tochka zreniya: upravlencheskiy potentsial biblioteki vuza [View Point: Managment Potential of the University Library]. *Universitetskaya kniga [University book]*, 2021, no. 7, pp. 48–51.
- [8]. First multiplier event and short-term joint teaching staff training on the project DECriS [Electronic resource]. SRCE. Available at: <https://bit.ly/3FxZO11> (accessed 09.12.2021).
- [9]. Khalyukov A. Biblioteka universiteta 4.0: e-books, e-journals, e-media solutions [Library University 4.0: e-books, e-journals, e-media solutions]. *Universitetskaya kniga [University book]*, 2019, no. 7, pp. 62–65.

Надійшла 12.02.2022 р.

Kostyrko T. M.,

Candidate Science of social commutation (Ph. D.)

Head of the Scientific Library of the

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

9 Heroes of Ukraine avenue, Mykolaiv, 54025, Ukraine

tel.: (0512) 70 91 00429

e-mail: tamara.kostyrko@nuos.edu.ua

ORCID: 0000-0002-4175-9975

RESOURCES AND SERVICES OF THE UNIVERSITY LIBRARY IN THE CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATIONS

Summary

Purpose. The processes of higher education digital transformation are actively developing. As a result, there are new challenges and requirements in which the role of university libraries is significantly changed. The university library is transformed upon us, expanding its functions and creating new services.

Monitoring of publication activity, network interaction and cooperation of educational institutions, implementation of scientific and educational policy of university. The library is an integral component of the university strategic development in these and other aspects. To achieve these goals, university libraries are guided and take into account world trends that will influence the libraries' development in the coming years: Open Science, Open Education and the key role of libraries to implement these ideas; intensive development and dissemination of information technologies; that the vast majority of library users are Digital Natives and Digital Citizen [1].

Methodology. Study and research of European academic practices on the directions of changes in education in crisis situations; DECriS project results on the use of digital methods and learning resources during the Covid-19 pandemic, with a special emphasis on open educational resources (OER); the library role as a new online learning platform. NUS Scientific Library, in these conditions, directs its activities taking into account all world trends and challenges. The creation and support of a navigation orientation system in a variety of information resources through the library website as a "single window" is very relevant in terms of quarantine and remote work.

Finding. To ensure the service transition on the qualitatively new level for remote users based on modern information technologies and active consumption of information resources by users, additional modules for the library system "USH/Library" were introduced. During the pandemic, Science library expands access to the world's providers of scientific resources – licensed commercial databases, open-access Internet resources, DB of scientific and technical information in order to provide the most complete information. Features of the university librarians work: knowledge of the organization of digital instruments for scientific communications; specifics of scientific work of their institutions. To do this, new services are created and mastered in the university libraries.

Open access documents and data are of interest to libraries and library professionals as resources of scientific, educational and cultural importance. Due to the large-scale distribution of open access electronic resources, their quality is not always unambiguous, so it is very relevant in the activities of university libraries to

prepare navigators. NUS Scientific Library publishes the navigator “Open Access Resources,” which is popular among scientists.

The number of online resources is huge, but only in units of universities they are integrated into the educational process, in ABIS and electronic libraries. The principal task for librarians is to integrate into the process of educational transformation. The model of interaction between the structural units of the university and librarians, who are ready to master this new competence, is what we are working now on.

Practical value. In 2021, NUS Scientific Library employees began the first stage in the users’ media literacy study and developed a questionnaire “Student Media Literacy.” Monitoring should show the level of media literacy of students and their security in the media space. The second stage of the study is aimed at identifying media literacy of academicians. At the end of the study, we plan to develop measures aimed at increasing the media literacy of educational applicants and academicians.

NUS Scientific Library is an integral link in the system of the University academic integrity and actively participates in the work of all components of this system, interacts with the structural subdivisions of the University on integrity practices. The library has developed a presentation, a lecture and a test for students, the procedure of events was approved by the Academic Council of the University in September, 2021. Despite the pandemic, during 2021–2022 the Scientific Library has launched a new eco-initiative – the implementation of the eco-project “Green light of our life,” we hope that the initiatives will help everyone to adjust their lives to the “green light” and be environmentally conscious.

Results. Leading universities around the world are developing their libraries as intellectual centers. At this stage, the library should take a proper place in the management team of the university. Today, the Scientific Library sees its mission in facilitating the implementation of the educational process and the development of scientific research through quality information support and service; promotion of the university scientific heritage in the world information space; promotion and increase of the university scientific rating.

Keywords: COVID-19 pandemic, Digital education (DE), higher education (HE), library and information science (LIS), open educational resources (OERs), university library services